

Заячук Оксана Григорівна, Брик Степан Дмитрович

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Туризм, як одна зі значимих галузей господарського комплексу України дає поштовх до розвитку різноманітних структурних складових інфраструктури. Економічний та соціальний вплив туристичної галузі всебічний: збільшення місцевих доходів; розвиток виробничої та соціальної інфраструктури у туристичних центрах; розвиток галузей, пов'язаних з наданням туристичних послуг та виробництвом туристичних товарів; сприяння культурного розвитку та народних промислів; створення робочих місць. Однак у складних суспільно-політичних умовах туризм зменшив оберт своєї функціонування (табл. 1).

Надходження до бюджету України від туристичної сфери у 2022 р. загалом становила близько 30% (за даними ДАРТ). Прогнозна оцінка надходжень у 2023 р. складатиме не більше 10 % від попереднього показника. Відповідно про фінансування туристичної інфраструктури за таких показників мова йти не може, держава недоотримає значну кількість податків.

Пандемія COVID та війна в Україні привели туристичну сферу до збитковості. Основними причинами цього явища стали: 1) зростання витрат та зменшення доходів населення; 2) обмеження у виїзді за кордон (військовослужбовців, переважна більшість осіб чоловічої статі ...); 3) зменшення туристичних прибуттів до країни; 4) припинення роботи туристичних фірм та переорієнтація окремих на волонтерську роботу та популяризацію різноманітних соціальних проєктів; 5) «переселення» туристичних офісів (близько 10 %) за кордон.

Україна втратила цілі сегменти туризму – це призупинення в'їзного туризму, а разом з ним ділового сегменту у вигляді проведення конгресів, конференцій, тренінгів, семінарів, що складали значну частку доходів туристичної сфери і наразі є майже неможливим через високий рівень небезпеки у основних ділових центрах України (Київ, Харків, Дніпро, Одеса). Значною проблемою для ділового туризму є й відсутність авіасполучення. Прогнозна оцінка відродження МІСЕ, базується на умові проведення великих подій, ініційованих країнами-партнерами України по її відбудові після війни. Стосовно в'їзного туризму – то за рік після закінчення війни Україна буде у топ-5 країн світу для відвідування (Getty Images).

Зараз діяльність таких закладів туристичної інфраструктури, як готелі знаходяться майже на паузі, навіть у локаціях, де заповнені тимчасово переміщеними особами (це дозволяє окремим категоріям готелів не закриватись повністю). Однак, у перші тижні та місяці російсько-української війни готельний бізнес у західних регіонах країни отримав дохід більший, аніж за увесь попередній рік, рівень завантаженості часто сягав більше 100%. Стосовно міських готелів на весняний період 2023 року – то вони пересічно завантажені лише

на 10-15%, основними їх постійцями залишаються представники різноманітних міжнародних організацій та внутрішній турист. Найбільше «страждають» готелі з великим номерним фондом (більше 100 номерів). Професійні готельєри, ресторатори, власники туристичних фірм з півдня та центру їдуть до інших країн в пошуках роботи. Їх повернення залежить від того, наскільки довго триватиме війна. Якщо рік і довше – значна частина тих, хто знайшов роботу за кордоном, буде вирішувати: повертатись до України чи розвивати туристичну сферу у країнах-прихистках українського бізнесу.

Туристичні подорожі в Україні сьогодні розглядаються як спосіб короточасної психологічної реабілітації, особливо для населення тих регіонів, які щоденно піддаються обстрілам, чи навіть довгою тривалістю повітряних тривог. Тому діяльність туристичної сфери має бути зорієнтована на внутрішнього туриста та основними регіонами з надання таких послуг залишаються Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська та Львівські області.

Низка впливових організацій – таких як Державне агентство з розвитку туризму (ДАРТ) продовжує популяризувати Україну, як туристичну дестинацію за кордоном, а також здійснює інформування внутрішнього туриста про певні обмеження щодо відвідування туристичних об'єктів. Статистичні дані, оприлюднені ДАРТ свідчать про те, що навіть в таких умовах українці продовжують пізнавати та відкривати для себе окремі туристично-привабливі регіони нашої країни. Поступово відновлюється також і виїзний туризм. Переважно жінки з дітьми подорожують за популярними напрямками (Туреччина, Єгипет) з вильотом із Сучави та Ясс, Кишинєва, Кракова.

Закінчення війни, швидке відновлення інфраструктури та загального рівня життя в країні, реалізація масштабної маркетингової кампанії на зовнішніх ринках суттєво вплине на зростання туристичних потоків в'їзного й виїзного напрямку. Туристична галузь неминуче буде однією з найбільш прибуткових в Україні.

Омельченко Наталя В'ячеславівна

Херсонський державний університет

ВІЇЗД ХЕРСОНЦІВ З ОКУПАЦІЇ: ГРУЗИНСЬКИЙ МАРШРУТ

Географічне розташування Херсонської області стало однією з передумов захоплення її території в перші дні війни. Вже другий рік Херсонщина потерпає від жорстокості росії, витримуючи окупацію та контрбатарейні битви збройних сил України з російськими загарбниками в межах території області.

Мільйони людей в Україні покинули свої домівки через війну, однак ситуація з окупованими територіями такими, як Херсонська область, є досить складною щодо відносно